

Handreiking voor internationale kinderontvoeringszaken naar het buitenland

Centrale Autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden

Inleiding

Dit document bevat een handreiking waarin de werking wordt toegelicht van het door Nederland ingerichte stelsel voor uitgaande internationale kinderontvoeringszaken in het kader van het Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980.

Deze handreiking is met name bedoeld voor ouders (en hun advocaat) van wie het kind uit Nederland is meegenomen naar of is achtergehouden in een land buiten Nederland. De handreiking beschrijft de werkwijze van de Centrale autoriteit en haar ketenpartners bij de behandeling van internationale kinderontvoeringszaken naar het buitenland.

Voor additionele informatie over de mogelijkheden die het Haags Kinderontvoeringsverdrag biedt bij internationale kinderontvoering vanuit Nederland naar het buitenland kunt u contact opnemen met het Ministerie van Veiligheid en Justitie, de Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden via telefoonnummer 070-3706252/fax 070-3707507. De Centrale autoriteit is bereikbaar op werkdagen van 10.00 tot 12.30 uur. Ook kunt u contact opnemen met het Centrum Internationale Kinderontvoering via telefoonnummer 088-8009000. Het Centrum Internationale Kinderontvoering is tijdens spreekuur bereikbaar op werkdagen van 9.30 tot 16.30 uur en buiten kantooruren in geval van nood.

Meer informatie over de taak van de Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden en de werking van het Haags Kinderontvoeringsverdrag is te vinden op de website www.rijksoverheid.nl/contact/contactgids/centrale-autoriteit-internationale-kinderaangelegenheden.

Op deze site treft u tevens de Handreiking Stelsel Internationale Kinderontvoering aan. In dit document wordt specifiek ingegaan op de werkwijze bij inkomende zaken, oftewel de werkwijze indien kinderen vanuit het buitenland naar Nederland worden ontvoerd. De handreiking voor internationale kinderontvoeringszaken naar het buitenland is opgesteld door de Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden (hierna: Ca) in consultatie met Centrum Internationale Kinderontvoering, het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Openbaar Ministerie.

Internationale Kinderontvoering

Er is sprake van Internationale Kinderontvoering wanneer een kind ongeoorloofd wordt overgebracht vanuit, of niet terugkeert naar het land van zijn gewone verblijfplaats. Het is ongeoorloofd wanneer het overbrengen (of achterhouden) is geschied zonder toestemming van (één van) de ouder(s) die het gezag heeft over het kind. Het overbrengen of achterhouden is dan in strijd met het gezagsrecht van het land van zijn gewone verblijfplaats (artikel 3 van het Verdrag betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale kinderontvoering 1980, ook wel Haags Kinderontvoeringsverdrag genoemd (verder: HKOV)). Deze handreiking is van toepassing op zaken waarbij een kind ongeoorloofd vanuit Nederland naar een ander land wordt meegenomen of daar wordt achtergehouden. In dit geval is er sprake van een uitgaande internationale kinderontvoeringszaak (zogeheten 'uitgaande zaken'), ongeacht of dat land een verdragsland is of een niet-verdragsland¹.

¹ Zie artikel 13 Uitvoeringswet internationale kinderontvoering

HKOV bij verdragslanden

Het HKOV gaat uit van het belang van het kind. Dit belang is dat het kind zo snel mogelijk terug moet naar het land waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft. De achterblijvende ouder² kan zich zelfstandig of via een advocaat tot de Nederlandse Ca wenden met het verzoek om de buitenlandse (Centrale) autoriteit(en) op de hoogte te stellen van de onrechtmatige overbrenging of achterhouding van het kind en de terugkeer te bewerkstelligen. De Nederlandse Ca zal dan d.m.v. een intake beoordelen of mogelijk sprake is van een internationale kinderontvoering (is het kind jonger dan 16 jaar, wie heeft er gezag over het kind, is er toestemming verleend aan de andere ouder om het kind mee naar het buitenland te nemen en was de gewone verblijfplaats van het kind in Nederland?). Indien sprake is van kinderontvoering volgens het HKOV en het betreffende land is aangesloten bij het HKOV, dan zal de Nederlandse Ca op verzoek van de achtergebleven ouder bij de Centrale autoriteit in het buitenland een teruggeleidingsverzoek indienen. Deze zal de voor dat land geëigende procedure opstarten om te bewerkstelligen dat het kind wordt teruggeleid. De achtergebleven ouder dient hiervoor wel zelf in het buitenland een advocaat in de arm te nemen.

Ten aanzien van het gezag over het kind wordt geprocedeerd in het land van herkomst (de gewone verblijfplaats van het kind). In de jurisprudentie wordt streng de hand gehouden aan dit uitgangspunt. Op basis van een aantal weigeringsgronden kan de buitenlandse rechter beslissen dat het kind niet wordt teruggeleid. De weigeringsgronden worden echter restrictief geïnterpreteerd; dit om uitholling van de werking van het verdrag tegen te gaan. Eén van de weigeringsgronden kan zijn dat een kind al langer dan een jaar in het buitenland verblijft, voordat de achterblijvende ouder de procedure tot teruggeleiding start en worteling van het kind wordt aangenomen in die procedure. Hierbij is van belang dat de achterblijvende ouder op de hoogte is van de verblijfplaats van het kind.

Via de Nederlandse Ca kan een achtergebleven ouder in Nederland waarvan het kind is meegenomen naar een ander verdragsland snel toegang krijgen tot het buitenlandse rechtssysteem. Het HKOV kent voor de landen aangesloten bij het HKOV de verplichting om in het belang van het kind, te streven naar vrijwillige terugkeer van het kind. Dit houdt in dat de buitenlandse Centrale autoriteit van het land waar het kind verblijft voorafgaand aan een juridische procedure zich inspant om te bewerkstelligen dat ouders samen tot een overeenstemming komen over de verblijfplaats van het kind. De ervaring van de Nederlandse Ca met inkomende en uitgaande kinderontvoeringszaken heeft geleerd dat mediation problemen kan oplossen en de relatie tussen ouders kan verbeteren. Gelet op het belang van het kind wordt daarom aan mediation veel waarde gehecht.

² Behoudens een achtergebleven ouder kan een persoon of instantie met het gezag over het kind zijn belast. Indien er sprake is van een machtiging uithuisplaatsing is er geen gezag of voogdij, maar heeft een persoon of instantie wel zeggenschap over het kind. Is dat het geval dan kan ook deze persoon of instantie een verzoek tot teruggeleiding van het kind indienen.

HKOV bij niet-verdragslanden

Wanneer een kind ongeoorloofd is meegenomen naar of wordt achtergehouden in een land dat niet is aangesloten bij het HKOV, hanteert de Ca het uitgangspunt dat de Ca dezelfde rol vervult als ware het land wel aangesloten bij het HKOV. De Ca zal het verzoek in ontvangst nemen en toetsen aan het HKOV (de intake). Het land dat niet bij het HKOV is aangesloten heeft geen Centrale autoriteit. De Ca stuurt het verzoek om teruggeleiding van het kind naar het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse zaken. Die stelt zich op haar beurt via de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in het betreffende land in verbinding met de bevoegde autoriteit(en) van dat land met als doel de zaak onder de aandacht te brengen van die autoriteit(en) en die autoriteit(en) ertoe te bewegen het kind terug te geleiden naar Nederland.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken informeert de Ca over de voortgang. De Ca informeert op haar beurt de achtergebleven ouder of diens advocaat.

Betrokken organisaties bij uitgaande kinderontvoering

- De Ca
- Advocatuur
- Centrum Internationale Kinderontvoering
- Raad voor Rechtsbijstand
- Nationale Politie
- Koninklijke Marechaussee
- Ministerie van Buitenlandse zaken

Juridische kader bij internationale kinderontvoering

- Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind
- Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980
- Europees Kinderontvoeringsverdrag 1980 (Verdrag van Luxemburg)
- Uitvoeringswet internationale kinderontvoering
- Verordening Brussel II bis
- Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996
- Uitvoeringswet internationale kinderbescherming
- Gedragsregels advocatuur

Rol en taken van de Ca

De Ca houdt zich niet inhoudelijk bezig met individuele zaken, behoudens de intake (zie hierna). Zij heeft een stelselverantwoordelijkheid, waarbij faciliteren, verwijzen en informeren sleutelwoorden zijn.

- Onder verwijzing naar artikel 7 HKOV heeft de Ca, in het licht van de hiervoor genoemde rol, op hoofdlijnen de volgende taken in relatie tot de achtergebleven ouder:
- het verstrekken van algemene informatie over de werking van het HKOV;
- het via de buitenlandse Centrale autoriteiten opvragen van informatie over de werking van het rechtssysteem in het betreffende land;

- in geval van een uitgaande kinderontvoeringszaak het voorbereiden van het teruggeleidingsverzoek op verzoek van de achtergebleven ouder;
- het op basis van de aangeleverde documenten van de achtergebleven ouder (middels het aanvraagformulier) uitvoeren van een marginale toets (is er sprake van een van kinderontvoering in de zin van het HKOV);
- het indienen van een verzoek tot teruggeleiding (inclusief vertaalde documenten) bij een buitenlandse Centrale autoriteit van het land waar het kind verblijft;
- het gedurende de behandeling van het verzoek om teruggeleiding door de buitenlandse Centrale autoriteit en de juridische procedure bij een buitenlandse rechtbank onderhouden van contacten met de buitenlandse Centrale autoriteit (wanneer het kind is meegenomen naar of is achtergehouden in een land dat partij is bij het verdrag), dan wel met het Ministerie van Buitenlandse Zaken (wanneer het kind is meegenomen naar of achtergehouden is in een land dat niet is aangesloten bij het HKOV).

De Ca als poortwachter voor een aantal voorzieningen

Indien de achtergebleven ouder via de Ca een teruggeleidingsverzoek indient bij de buitenlandse Centrale autoriteit dan kan de achtergebleven ouder gebruik maken van een aantal voorzieningen, namelijk:

- het lokaliseren van de meenemende ouder en kind in het buitenland middels de buitenlandse Centrale autoriteit. Elke centrale autoriteit kent de inspanningsverplichting om de meenemende ouder en kind te lokaliseren;
- de Nederlandse Ca neemt de kosten op zich voor vertaling van de relevante documenten die gedurende de intake fase worden ontvangen en benodigd zijn voor het doen van een teruggeleidingsverzoek bij een buitenlandse Centrale autoriteit van de achterblijvende ouder of diens advocaat en/of de (advocaat van) de meenemende ouder;
- de Ca verzorgt de contacten met de buitenlandse Centrale autoriteit ter verkrijging of verstrekking van informatie, bijvoorbeeld ten behoeve van artikel 15 HKOV-verklaring aan de buitenlandse Centrale autoriteit. Dit is een verklaring waarin staat hoe de gezagsverhouding is en wat de gewone woon- en verblijfplaats van het kind is;
- De Ca verwijst de achtergebleven ouder naar het Centrum IKO of naar de buitenlandse Centrale autoriteit door voor een lijst van gespecialiseerde buitenlandse kinderontvoeringsadvocaten;
- In het geval van een teruggeleiding van het kind biedt de Ca ondersteuning in samenwerking met de buitenlandse Centrale autoriteit.

Om toegang te krijgen tot de hiervoor genoemde voorzieningen moet de achtergebleven ouder of diens advocaat een verzoek indienen bij de Nederlandse Ca (door middel van het invullen van een 'aanvraagformulier/application'). Toegang tot deze

voorzieningen geschiedt alleen als de Nederlandse Ca heeft beoordeeld dat er mogelijk sprake is van ongeoorloofde overbrenging of achterhouding in de zin van het verdrag. Wanneer aan de door het verdrag gestelde voorwaarden niet is voldaan is een Centrale autoriteit niet gehouden een dergelijk verzoek in behandeling te nemen. Als niet voldaan is aan onderstaande voorwaarden heeft de Ca geen handelingsbevoegdheid. De beoordeling door de Ca vindt plaats op grond van een marginale toets. Dat houdt in:

- controleren of het kind jonger is dan 16;
- beoordelen gezagsverhouding;
- controleren of de gewone verblijfplaats in Nederland is;
- toetsen of er geen sprake is van toestemming.

De Ca houdt zich nadrukkelijk niet bezig met de beoordeling van een mogelijk aanwezige weigeringsgrond, zoals bedoeld in de artikelen 12, 13 en 20 HKOV. Die beoordeling is aan de buitenlandse rechter, net zoals alleen deze een teruggeleiding kan gelasten.

Wanneer een procedure niet via de Ca verloopt

Het staat de achtergebleven ouder vrij om zonder tussenkomst van de Nederlandse Ca met behulp van een (buitenlandse) advocaat een teruggeleidingsverzoek in te dienen bij de buitenlandse Centrale autoriteit van het land waarheen het kind is meegenomen, dan wel waar het is achtergehouden. De achtergebleven ouder kan ook (met behulp van een advocaat) in het betreffende land zelfstandig een gerechtelijke procedure starten. De verzoeker is evenmin gehouden zijn verzoek op de verdragsregels te gronden. De verzoeker kan dus voor de meest gunstige regeling kiezen, waarbij hij de hulp van de buitenlandse Centrale autoriteit niet nodig vindt. De beoordeling wat de meest gunstige regeling in het betreffende land is, kan de Nederlandse Ca niet voor de achtergebleven ouder maken. De Ca geeft echter de voorkeur aan het volgen van de procedure van het HKOV. Het zelfstandig starten van een gerechtelijke procedure in het buitenland heeft tot gevolg dat de achtergebleven ouder voor de gehele juridische procedure in het buitenland géén gebruik kan maken van de hiervoor genoemde voorzieningen, zoals het vertalen van de relevante documenten. Het zelfstandig starten van een procedure kan dan erg kostbaar blijken. Het is niet altijd mogelijk aanspraak te maken op rechtsbijstand in Nederland of in het buitenland (zie verder onder het kopje 'rechtsbijstand').

Afwijzen verzoek

Indien de Nederlandse Centrale autoriteit besluit een verzoek tot teruggeleiding van een kind niet in behandeling te nemen, deelt de Ca dit zo spoedig mogelijk mede aan de verzoekende ouder. De verzoeker ontvangt van de Ca een gemotiveerde beslissing. De verzoeker kan na ontvangst van deze brief op grond van artikel 6 van de Uitvoeringswet internationale kinderontvoering bezwaar aantekenen bij de rechtbank te 's-Gravenhage. Het bezwaar moet worden ingediend door een bevoegde advocaat.

De rechter zal dan oordelen of er voldaan is aan de voorwaarden van het Verdrag³. Zoals ook al hiervoor is aangegeven, kan ondanks een afwijzende beslissing van de Nederlandse Ca, rechtstreeks een verzoek worden ingediend bij de Centrale autoriteit in het betreffende land of aldaar zelfstandig een gerechtelijke procedure worden opgestart. Een afwijzing van een Centrale autoriteit om een verzoek in behandeling te nemen is geen bindende beslissing voor een rechter in de verdragsluitende staten.

Procedure in het kort

Een achtergebleven ouder met eenhoofdig of gezamenlijk gezag in Nederland kan, wanneer hij/zij van mening is dat zijn/haar kind (met gewone verblijfplaats in Nederland) zonder zijn/haar toestemming naar een ander land is meegenomen of is achtergehouden, zich wenden tot de Nederlandse Ca om toegang te krijgen tot het buitenlandse rechtssysteem. Wanneer de Nederlandse Ca een ingevuld aanvraagformulier (inclusief bijbehorende documenten) heeft ontvangen van de achtergebleven ouder (of via diens advocaat), start de Ca met de intake. Indien de Nederlandse Ca op basis van de intake niet kan uitsluiten dat sprake is van mogelijke kinderontvoering zal de Nederlandse Ca het aanvraagformulier met alle relevante documenten vertalen en ten behoeve van de buitenlandse Centrale autoriteit een brief opstellen waarin op basis van het HKOV wordt aangedrongen op een snelle terugkeer van het kind. De achtergebleven ouder wordt door de Ca door middel van een brief geïnformeerd over de uitkomst van de intake en de toezending van de application aan de Centrale autoriteit van het land waarheen het kind is overgebracht of waar het is achtergehouden. Met deze brief ontvangt de achtergebleven ouder een kopie van de application aan de buitenlandse Centrale autoriteit.

Nadat de buitenlandse Centrale autoriteit het verzoek tot teruggeleiding heeft ontvangen van de Nederlandse Ca zal de buitenlandse Centrale autoriteit het Nederlandse verzoek (nogmaals) beoordelen. Wanneer ook de buitenlandse Centrale autoriteit tot de conclusie komt dat niet kan worden uitgesloten dat er sprake is van mogelijke kinderontvoering, zal deze zich inzetten om de meenemende ouder en het kind te (laten) lokaliseren (indien geen adres bekend is). Na lokalisatie van de meenemende ouder (en het kind) zal de buitenlandse Centrale autoriteit eerst trachten de meenemende ouder ertoe te bewegen vrijwillig mee te werken aan de terugkeer van het kind. Ingeval een oplossing buiten rechte niet mogelijk is, is de enige weg die resteert een gerechtelijke procedure in het desbetreffende land. Wanneer de buitenlandse Centrale autoriteit niet zelf een gerechtelijk procedure kan starten, zal de achtergebleven ouder voor de procedure een advocaat in het buitenland in de arm moeten nemen. De ouder dient de kosten

voor deze advocaat zelf te dragen, dan wel via buitenlandse rechtsbijstand te betalen. Gedurende de behandeling van het verzoek in het buitenland zal de Nederlandse Ca zich laten informeren door de buitenlandse Centrale autoriteit over de status van het teruggeleidingsverzoek en de achtergebleven ouder daarvan op de hoogte houden en faciliterend ondersteunen.

In het kader van de gerechtelijke procedure kan de rechter in het buitenland aan de achtergebleven ouder of de Centrale autoriteit van Nederland vragen een verklaring als bedoeld in artikel 15 HKOV te overleggen. Dit is een verklaring van de autoriteiten van het land van herkomst van het kind waarin wordt vastgesteld dat sprake is van een ongeoorloofde overbrenging of achterhouden van het kind in de zin van artikel 3 HKOV. De rechter kan de verklaring laten toespitsen op de omstandigheden in de voorliggende zaak en zo nodig aanvullende informatie opvragen over het gezagsrecht.

De Nederlandse Ca heeft een verwijzende, faciliterende en coördinerende functie bij uitgaande kinderontvoeringszaken. Het is aan de buitenlandse Centrale autoriteit om de meenemende ouder en het kind te lokaliseren en om er voor zorg te dragen dat het rechtssysteem dusdanig functioneert dat een teruggeleidingsprocedure op een snelle wijze kan worden uitgevoerd. Indien de Centrale autoriteiten van de verschillende verdragslanden met elkaar vergeleken worden zitten er verschillen in de snelheid waarmee meenemende ouder (en kind) kunnen worden opgespoord en juridische procedures worden doorlopen.

De hierboven beschreven procedure is met name van toepassing voor verdragslanden. Voor niet-verdragslanden is de procedure in het andere land afwijkend (niet vast).

Centrum Internationale Kinderontvoering (=Centrum IKO)

Het Centrum IKO is een onafhankelijk landelijk centrum opgericht in januari 2006 door Stichting De Ombudsman in samenwerking met Defence for Children International Nederland, Stichting Lawine en Stichting Gestolen Kinderen. Het Centrum ondersteunt, met juridisch advies, informatie en begeleiding ouders, professionals en overige betrokkenen die in aanraking komen met (dreigende) internationale kinderontvoering. Informatie over het Centrum IKO is te vinden op <http://www.kinderontvoering.org>.

Bij uitgaande kinderontvoeringszaken geeft het Centrum IKO informatie en advies aan ouders, instellingen of advocaten over de mogelijkheden van het HKOV en ondersteunt het Centrum IKO ouders bij het invullen van het aanvraagformulier voor de Nederlandse Ca. De Nederlandse Ca is echter in het kader van een teruggeleidingsverzoek verantwoordelijk voor het

³ Er is geen mogelijkheid om bezwaar te maken wanneer de buitenlandse Centrale autoriteit het verzoek afwijst.

beoordelen (marginale toets), doorgeleiden en monitoren van de behandeling van het verzoek tot teruggeleiding van het kind naar de buitenlandse Centrale autoriteit.

Middels het Mediation Bureau worden ouders ondersteund met cross border mediation in het kader van vrijwillige terugkeer van het kind na een internationale kinderontvoering naar Nederland. Meer informatie hiervoor is te vinden op <http://www.kinderontvoering.org/mediation>

Weigeringsgronden

De rechter in het land waarheen een kind is overgebracht of waar het wordt achtergehouden, is niet gehouden de terugkeer van een kind te bevelen wanneer sprake is van een weigeringsgrond. De weigeringsgronden zijn te vinden in de artikelen 12, 13 en 20 van het HKOV (zie hiervoor de website van het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht: www.hcch.net).

De beoordeling of sprake is van een weigeringsgrond is uitsluitend aan de rechter in het land waarnaar het kind is overgebracht of waar het wordt achtergehouden.

Duur van de behandeling van het verzoek in het buitenland

Voor wat betreft de duur van de teruggeleidingsprocedure moet worden opgemerkt dat dit per verdragsland en per procedure kan verschillen. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- dat niet iedere buitenlandse Centrale autoriteit op een gelijksoortige wijze in termen van personele capaciteit en bevoegdheden is ingericht;
- dat de snelheid waarmee de meenemende ouder (en kind) wordt gelokaliseerd, per land kan verschillen;
- dat de juridische procedures per land kunnen verschillen.

De Nederlandse Ca streeft er naar binnen een termijn van vier weken na de ontvangst van een application/aanvraagformulier van een achtergebleven ouder, een teruggeleidingsverzoek in te dienen bij de buitenlandse Centrale autoriteit. Binnen deze termijn wordt het verzoek marginaal beoordeeld en wordt zorggedragen voor vertaling van de application en de bijbehorende relevante documenten. Gedurende de behandeling van het verzoek door de buitenlandse Centrale autoriteit zal de Nederlandse Ca aandringen op een snelle behandeling van het verzoek in het belang van het kind en de behandeling van het verzoek monitoren. De buitenlandse Centrale autoriteit is verantwoordelijk voor de behandeling van het verzoek in het betreffende verdragsland. De Nederlandse Ca heeft in een ander verdragsland geen bevoegdheid om een teruggeleiding te forceren.

HKOV en een strafrechtelijke procedure

De Ca voert de taken uit zoals voorgeschreven door het HKOV. Uitgangspunt in het HKOV is dat de betrokken partijen de gevolgen van een ongeoorloofde overbrenging of

achterhouding ongedaan maken binnen de kaders

van het civiele recht. Het HKOV behelst immers internationaal privaatrecht. Het staat ouders echter vrij om naast de civiele procedure onder het HKOV ook aangifte te doen bij de politie met als mogelijk resultaat de – gedwongen – terugkeer van het kind en eventueel de meenemende ouder. De Ca is inhoudelijk niet betrokken bij een eventuele strafrechtelijke procedure. De Ca kan in algemene zin partijen wel wijzen op de mogelijke voor- en nadelen van een strafrechtelijke procedure.

Indien bij de achtergebleven ouder het vermoeden bestaat dat het kind zonder toestemming zal worden meegenomen naar het buitenland of zodra de ontvoering heeft plaats gevonden of de achterhouding duidelijk is, kan die ouder de politie op de hoogte stellen. Van een (dreigende) kinderontvoering of achterhouding kan een melding (ook wel mutatie genoemd) in de politiestructuren worden gemaakt of een aangifte worden opgenomen. Op basis van een aangifte of een mutatie kan de meenemende ouder bij een eventuele controle staande worden gehouden op bijvoorbeeld de luchthaven Schiphol, wat een mogelijke overbrenging naar het buitenland kan voorkomen. Let wel: een mutatie of een aangifte leidt niet automatisch tot een aanhouding. Daarover beslist het Openbaar Ministerie. Het Openbaar Ministerie kan besluiten een internationaal opsporingsbevel te laten uitgaan. Of het Openbaar Ministerie overgaat tot het geven van een last tot aanhouding of het doen uitgaan van een internationaal opsporingsbevel wordt per geval bekeken en hangt af van de omstandigheden van het geval en de eventuele gevolgen van de signalering en vervolgens aanhouding van de meenemende ouder in het buitenland. Veel landen sluiten overigens uitlevering van eigen onderdanen uit. Let wel: een strafrechtelijke procedure kan een grote impact hebben op de verdere relatie tussen beide ouders van het kind en de relatie van het kind en de meenemende ouder.

Internationale omgangsregeling

De naleving van het omgangsrecht wordt beheerst door artikel 21 HKOV en staat in beginsel los van het ongeoorloofd overbrengen of achterhouden van een kind. De hiervoor beschreven werkwijze geldt in gelijke mate voor de internationale omgangsregeling met de volgende opmerkingen: soms dient er bij het aangaan van een omgangsregeling eerst sprake te zijn van contactherstel en een opbouwperiode, al dan niet met proefcontacten.

wanneer een verzoek om teruggeleiding van het kind niet tot het gewenste resultaat leidt voor de achtergebleven ouder, kan alsnog gekozen worden voor een omgangsregeling met het kind. Dit kan echter niet door omzetting van het verzoek in een verzoek om een omgangsregeling.

Er zal dan ook een nieuw verzoek moeten worden ingediend bij de Ca.

Rechtsbijstand

Ouders bij uitgaande kinderontvoeringszaken kunnen zich voor advies wenden tot een Nederlandse advocaat. Hiertoe kan een achtergebleven ouder een verzoek indienen voor rechtsbijstand. Meer informatie over rechtsbijstand treft u op <http://www.rvr.org/binaries/about-rvr/legal-aid-in-the-netherlands-2011-05-23-ilag.pdf>. Via het Centrum Internationale Kinderontvoering kunt u hier ook informatie over ontvangen.

Wat doet de Nederlandse Centrale autoriteit nog meer?

Naast ondersteuning bij internationale kinderontvoeringszaken biedt de Ca ook ondersteuning bij zaken op het gebied van internationale kinderbescherming volgend uit het Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996 (=HKBV). Dit betreft internationale verzoeken voor het overnemen van kinderbeschermingsmaatregelen (ondertoezichtstelling (OTS), uithuisplaatsing, etc.) en geïndiceerde jeugdzorg maatregelen (pleegzorgverblijf en internationaal zorgaanbod) in de situatie dat een kind vanuit het buitenland naar Nederland komt of in de situatie dat een Nederlands kind naar het buitenland gaat. Over het HKBV vindt u meer informatie op de website <http://www.rijksoverheid.nl/Centrale-autoriteit-internationale-kinderaangelegenheden>

Daarnaast geeft de Ca ook uitvoering aan het Haags Verdrag van 1993 inzake de bescherming van kinderen en samenwerking op het gebied van interlandelijke adoptie. Over dit verdrag vindt u meer informatie op genoemde website.

Verdrag werkt niet voor Curaçao, Aruba en St. Maarten

Omdat Curaçao, Aruba en St. Maarten zelfstandige landen zijn binnen het Koninkrijk der Nederlanden, mogen zij zelf beslissen al dan niet verdragspartij te worden. Zij hebben hier tot op heden niet voor gekozen. Daarom geldt het verdrag dus niet voor deze landen. Wanneer een kind naar één van deze landen wordt meegenomen of daar worden achtergehouden zal een terugleidingsverzoek dat bij de Ca wordt ingediend, worden doorgeleid via het Ministerie van Buitenlandse Zaken naar de voogdijraad van het betreffende land.

Voor Bonaire, St. Eustatius en Saba geldt dat dit bijzondere gemeenten van het Koninkrijk der Nederlanden in Europa zijn. Het meenemen naar of achterhouden van een kind in één van deze bijzondere gemeenten geldt dan ook niet als een internationale kinderontvoering.

Wanneer een kind vanuit een van deze bijzondere gemeenten wordt meegenomen naar een ander land of daar wordt achtergehouden, geldt het verdrag wel en kan de achtergebleven ouder bij de Nederlandse Ca een verzoek indienen om de buitenlandse (Centrale) autoriteit(en) op de hoogte te stellen van de onrechtmatige overbrenging of achterhouding van het kind en de terugkeer te bewerkstelligen.

Colofon

- De handreiking voor internationale kinderontvoeringszaken naar het buitenland is opgesteld door de Centrale autoriteit internationale kinderaangelegenheden in samenwerking met:
- Centrum Internationale Kinderontvoering
- Ministerie van Buitenlandse Zaken
- Openbaar Ministerie

© Rijksoverheid | 9 mei 2016 | J-21857

Van deze handreiking kunnen geen rechten worden ontleend

